

החייל האמין פת

יגאל ענבל, עשה קריירה מפוארת בצה"ל והגיע לדרגת סגןאלוף. הוא היה מפקד בית-ספר לצניחה ולוחם ידוע. סגןאלוף ענבל נפל, ותמונתו של מלוחם את פת בכל מקום. תמונה שלו מוצגת בשתי לשכותיו של השר, זו שבקומה ה-14 במיגדל ירושלים ברחוב הלל, וזו שבשולי הקרייה בתל-אביב. התמונה של האח מוצגת גם בחדר-עבודתו של פת, בוילה שלו בסביון.

בתעודת-השיחרור הצה"לית שלו, בסעיף "פרטים על שירות סדיר", מצויין סוגיהבריאית בעת השיחרור כ"חלם" (כושר לקוי). במונחים של אז הכוונה היא לפרופיל עד 64. הפרופיל הקרבי הוא, כידוע, עד 97. מפרופיל 24 — הפרופיל שבו משתחררים לגמרי מצה"ל — ועד פרופיל 64 משרתים החיילים, בין בשירות סדיר ובין במילואים, בתפקידי עורפיים.

כאשר התגייס גרעון פת לנח"ל היה הפרופיל שלו קרבי. כאשר השתחרר היה הפרופיל שלו "כושר לקוי", אולם לדבריו אין הוא חולה כלל.

סיבת השיחרור של פת מצויינת כי תעודת-השיחרור כך: "ח.ש.ב. 1/3/6". הכוונה היא לחוק שירות-בטחון סעיף 1.ב.6. האומר, בהוראות הפיקוד העליון:

יוצא צבא, גבר, שנקרא להתיי-צב לשירות סדיר על-פי סעיף 9 או 10 חייב בשירות סדיר של שלושים חודש, אם הוא נקרא להתיי-צב ל-שירות סדיר כשהוא באחד הגילים שמ-18 עד 26 ועד ככלל.

פת שוחרר, בצורה מיסתורית לחלוטין, אחרי 26 חודש בלבד.

מיקרה עין

מאז שיחרורו ועד היום נקרא פת ב"ר פ. פ. פ. למילואים; ליתר דיוק: הוא הלך רק פעמיים למילואים, לשתי תקופות קצרות, שתייהל בשנת 1953. את האחת הוא סיים ב-24 ביוני 1953 ואת השנייה ב-6 בספטמבר באותה שנה, מאז אותו תאריך — לא שירת פת כלל במילואים.

אין ספק שפרשת השרות הסדיר של פת אינה מוסיפה לו כבוד. פת שירת רק שלושה חודשים כחייל מן המניין ואת תקופת-השרות שלו בילה בתפקידי שמירה, אחת לכמה ימים או שבועות, במיתקן זה או אחר.

נסיבות השתחררותו מצה"ל אינן ברורות לגמרי. יש הטוענים כי היה זה יוסף ספיר שהצליח לשחררו לפני הזמן. יש הטוענים כי אכן היה אלה סיי בות רפואיות שהביאו לשיחרור. גירסה אחת, מפי אחד ממקורביו במישרד-השיכון, טוענת כי פת חולה בעיניו (טענה הדומה לטענת השיחרור של השר רויד לוי). ואילו גירסה אחרת, של אחד מידידיו האישיים של פת, אומרת שהוא חולה במחלת-דם. על-פי גירסה זו, חושש פת לגלות את סוד מחלתו. שכן אז תעלינה שאלות לגבי כשירותו של פת לכהן כשר בממשלה.

כבר בעת השרות הצבאי שלו, מלבד אותם חודשים ששירת בנח"ל, היה פת עסקן של הציונים-הכלליים ומאנשי יוסף ספיר. אולם העסקנים של אותה תקופה, ובעיקר הצעירים שבהם, יודעים לספר כי כבר בתקופה ההיא שבה היה פת מגוייס, או מגוייס-כביכול, הוא היה פעיל בפגישות, באסיפות ובישיבות מיפלגותיות.

★ ★ ★

עד כאן הכתבה של העולם הזה משנת 1978.

גם יריביו של פת במפלגתו, שנשאלו על פת השבוע, מצאו חובה להוסיף על תיאור זה פרט חשוב: שניים מבניו של פת שירתו בצה"ל, גם בעת מילחמה. בתפקידים קרביים ממדרגה ראשונה.

(המשך מעמוד 15)

מקבל את התשובה: "הוא ירד מהארץ". פת המשיך אומנם להחזיק ברכונו ישראלי, אך קיבל גם דרכון אמריקאי. ירדים קרובים שלו, שפגשו אותו בניוירוק, ידעו לספר כי מי שמשמש כיום כשר בישראל נחשב למעשה בתקופה מסויימת כיוור.

פת למד בניוירוק וקיבל תואר של בוגר אוניברסיטת ניוירוק, אך לאחר תום הלימודים לא חזר לישראל. הוא מצא לו תפקידים שונים, תחילה כמנהל צעירי הסתדרות-ציוני-אמריקה ואחר כך כנשיא צעירי הסתדרות הזו. אך כש השנים האחרונות לשהותו שם עסק בעסקים פרטיים, ללא זיקה, ולו רק פורמאלית, לישראל או למוסדות ציוניים.

בעיסקי יהלומים

בארצות-הברית פגש פת באן פיקל, בת יהלומן עשיר, ונשא אותה לאשה. אחרי נישואיו — מהם נולדו שלושה ילדים: הניאל, דורון ואפרים — עבר פת לעבוד אצל חות'נו. הוא הפך מנהל-המכירות של עיסקי-יהלומים שלו.

פת אינו מכחיש כי לולא מאמציו של יוסף ספיר להביאו לארץ הוא לא היה חוזר, לפחות לא במועד שחזר. אך כאשר פרצה מילחמת-ששת-הימים הפעיל עליו ספיר, שהתייחס אליו כאל בן, להציע כבדים, בשיחות טלפון מעבר לאוקיינוס, ופת אכן שב לארץ. הוא לא השתתף במילחמה, אך מונה כראש ליישבתו של יוסף ספיר, שהצטרף אז לממשלת-הליכוד-הלאומי, כשר-בלי-תיק.

ב-1969 יצא גח"ל מממשלת-הליכוד-הלאומי ופת נשאר ללא עבודה. בינתיים הוא הקים לו וילה מהודרת בסביון, וספיר הכניח כי "ידחוף" אותו קדימה, בתוך המפלגה הליברלית, ויפכו לרמות ציבורית ולחבר-כנסת.

ספיר עמד בהבטחתו. בשנת 1970 נכנס פת לכנסת, ומאז הוא מכהן בה ברציפות.

בירי גידעון פת מצויה תעודת שיחרור המעידה כי הוא שירת בצה"ל כמשך שנתיים וחודשיים. פת התגייס לצה"ל באופן רישמי ב-9 באוקטובר 1950 והשתחרר ב-9 בדצמבר 1952. באוזני כתב העולם הזה טען פת כי הוא היה חייל בנח"ל והגיע לדרגת סמל-ראשון, בשמשו כאפסנאי.

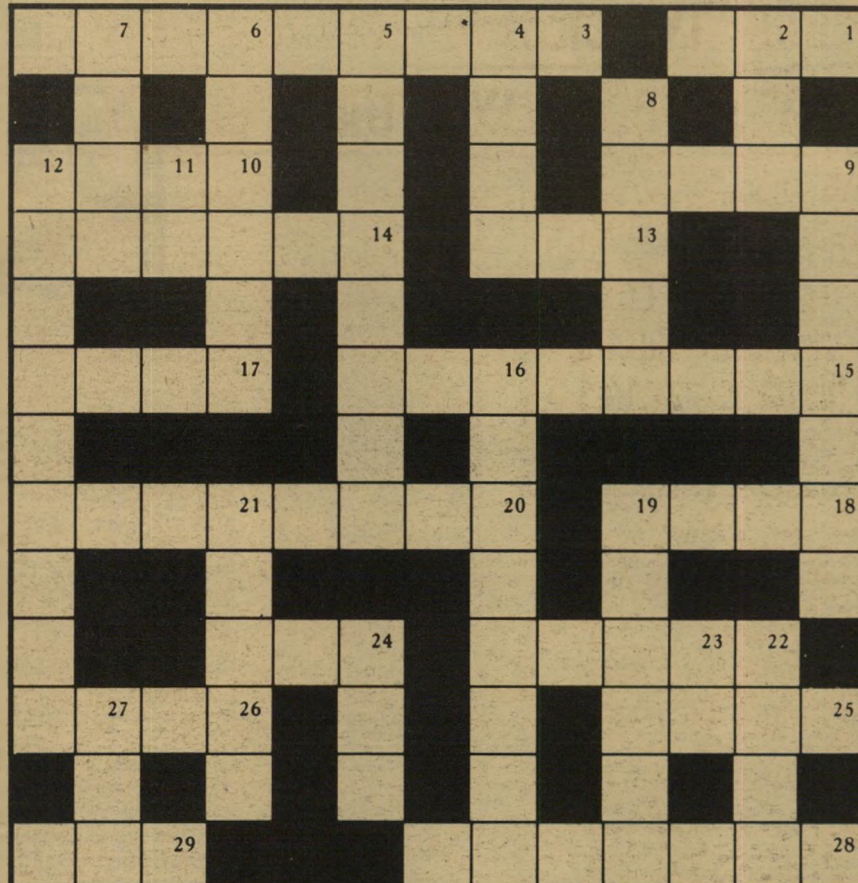
אולם במיסמכיו האישיים בצה"ל כתוב כי הוא היה בחיל-המישור (וח"ם) ולא בנח"ל. כן מצויינת שם כי רגתו הקבועה, בעת שיחרורו, היתה סמל. ה"מקום המיועד כטפסים לרישום הדרגה הזמנית נמצא ריק. האמת היא, כמוכונן, זו הרשומה במיסמכים הצה"ליים, אם כי יש אמת מסויימת גם בדבריו של פת.

שר-הביטחון יגאל ענבל החל את שרותו בנח"ל, בג'זרע, והוא מרבה לתאר את הקשיים שהיו לו שם באותה תקופה. אבל כעבור כשלושה חודשים הוא עזב או הועזב מן הנח"ל, ובכך תמה הקריירה הצבאית שלו.

סוד הכושר הלקוי

פלטי הנח"ל, בין אם הם נפלטו מחוסר התאמה או בגלל קשיי בריאות, נשלחו לחיל-המישור. חיל זה היה משהו הדומה להג"א או לחק"ש של היום. השירות בו לא היה ממש צבאי, והמשרתים בו נקראו מדי חודש לכמה ימים כדי לשמור על מיתקנים שונים, כסיסים צבאיים או שערי מחנות צה"ל. השירות בחיל-המישור היה מעין מתנה לכל מי שלא רצה לשרת כחייל קרבי של ממש, אולם רצה שירשם במיסמכיו כי מילא את חובתו למולדת. אין ספק שפת התבייש בכך שהוא השתייך לחיל-המישור. לכן עמד על כך שלא ישחררו אותו לליל מצה"ל. אחיו, המבוגר ממנו כארבע שנים,

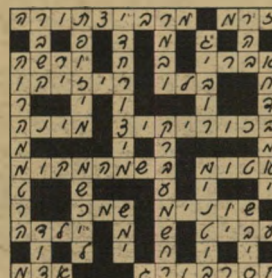

- הוועדה מעוררת רגה (2, 3), 2, 3);
 (3) כמו היתר, בא רפול לדרגה (4,4);
 (6) מן השורה (2, 5);
 (7) הקומפוזיטר מת מזמן אבל הוא עדיין נושם (4);
 (8) מחזיק בממירות הקול, זה לא קל (5);
 (9) כשל לקויי בריאות כנראה, האגם מת (2, 5);
 (11) נתגלה סופה של התרמית (2);
 (12) פגישה בין אברמוביץ ל...ג. ש"ש בדיוגוף (4, 5);
 (16) עימות בין משה והגוי, לא ע"פ הקייטריונים של בן גוריון (3, 5);
 (19) גורו האלה על מציאת הר"י סי בתל (6);
 (21) שמחו על הרטיבות, אבל בשקט בשקט (5);
 (22) קשה להגיע לקצה בויבריק בגלל הביוב העולה (4);
 (23) מספיק עם המצה (2);
 (24) כל מה שרצה, נדחה בקריית שמונה (3);
 (27) התנועה הזאת, מוטב שלא תסתכל אחורה (3).

- (14) קרבנו בגלל החטא (6);
 (15) הטיס חשוד, כל טפס מאמין בזה (4,4);
 (17) פתוח כמו ההר הנשקף על פני ישימון (4) (במרכז כ"ג 28);
 (18) בגלל ארמת הטיט בכניסה לקבוץ, נאלצו לפנות לאחור (4);
 (20) מה רשום בפתק על כל סופר סתם? (3, 2, 3);
 (22) יסוד כימי שרק אתמול נולד (5);
 (24) הבית עם כל הקיים בו "הלך" אחרי העסק הלא יוצלח" (3);
 (25) הבוס נוצח (4);
 (26) החוזרים, כך נרמה, רומים זה לזה (4);
 (28) למה נבית על המקום הטוב באמצע? (7);
 (29) שארית של סיגריה באוון (3);
- מאונך:
 (2) עוף אמהי (3);
 (4) פרצוף מיפן (4);
 (5) בקרתו הספרותית של יו"ר

- מאונך:
 (1) ראש חלק וסתום כמו בלוק (3);
 (2) מלכת הלכות חזרת ואר-מרת מידי יום ג' בלילה כי רדיו (3, 2, 4);
 (9) ישימו כתר על ראשו אלא אם כן ישנה את רעתו (4);
 (10) חייית טרף ממלאת מקומו של שליט תימן (ח) (4);
 (13) בקצור אפשר לקרוא לו מור (3);

פתרון תשבוצון 2593

אביגיל ינאי

איתן עמיחי
הדברת מזיקים בע"מ

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים, עירפול מיוחד לארועים למניעת יתושים וחרקים מעופפים.

רמת-גן רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272, טל. 5-6-790114

בשמירה על בריאותך ורכושך

1967